THOMAS DE AQUINO
Frankreich (?), 2. Hälfte 13. Jh.
Quelle: http://manuscripta.at/?ID=26098
Copyright: Admont, Benediktinerstift

LV

Quinto utrum virtus acquisita

Quinto utrum virtus philosophica sit virtus

Ad primum sic proceditur. Videtur quod non sit in potentia animae sicut in subiecto. Dicit enim Augustinus in libro de libero arbitrio quod virtus est qua recte vivitur et nemo ea utitur male. Videtur ergo quod virtus non sit in potentia animae sed potius in habitu. Sed habitus est quo quis bene operatur secundum Philosophum in Ethicis. Ergo virtus non est in potentia animae sed potius in habitu.

Sed contra est quod virtutes dicuntur quae animam purificant secundum Philosophum in Ethicis. Sed purificatio animae pertinet ad potentiam animae. Ergo virtutes sunt in potentia animae.

Praeterea omne quod per se ipsum operatur perfectum est. Sed potentia animae per se ipsam operatur. Ergo est perfecta. Sed ex hoc quod habitus operatur ut quo omnis actus ab anima procedit. Ergo virtutes sunt potentiae animae.

Ad hoc sic proceditur. Videtur quod una virtus possit esse in duabus potentiis animae. Dicunt enim philosophi quod actus duplicantur secundum duplicitatem agentis. Unus actus procedit a duplicitate potentiae sicut ambulatio procedit a gressibilitate et a motivitate. Sed sicut a motivitate et a potentia motiva sicut ab executive. Ergo unus habitus virtutis potest esse in pluribus potentiis.

Praeterea videtur quod ad esse in duobus pertinet. Sed omne non sic quod ex eo sit in utroque. Sed sicut potest esse una virtus in duabus potentiis. Ergo videtur quod una virtus possit esse in duabus potentiis quia duplicitas potest attendi secundum generales et communes obiectorum duplicitas et habituum secundum species. Unde ubique est duplicitas potest esse duplicitas habituum secundum non unum. Alio modo potest ad esse in duobus vel in pluribus non ex eo quod secundum ordinem ad aliquid. Sed sicut una virtus potest pertinere ad plures potentias in quantum una sit principium se extendat ad aliquam per modum diversitatis non per modum diversitatis secundum quod una potest modo ab aliquo et secundum potest accipi ab aliquo.

Praeterea sicut proceditur videtur quod nullus habitus sit simpliciter virtus. Dicit enim Augustinus in libro de moribus ecclesiae quod virtus est amor simpliciter amandum. Sed amor non est nisi voluntas appetitiva. Ergo nulla virtus est in intellectu.

Sed contra videtur quod virtus sit secundum quam quis bene operatur. Duplicitas habitus quos quis bene operatur secundum duplicitatem ordinis ad bonum actus. Uno modo magis per habitum acquisitum bonum facultas ad bonum actus sicut per habitum geometriae habet bonum facultatem recte loquendi. Non tamen geometria facit ut bene sit recte loquitur. Potest enim geometria

barbarizare aut solecismum facere. Et eadem non est in aliis scientiis et artibus. Alio modo aliquis habitus non solum facit facultatem bene agendi sed facit quod agens recte facultate utatur sicut iustitia non solum facit quod bene sit principium operum sed ad iusta opandum. Et hoc ut iuste operetur et quod bene sit et eius non de simpliciter ad hoc quod sit in potentia. Et hoc quod est actu. Et ab habitu simpliciter dicitur bonum opus et esse bonum. Puta quod est iustus et temperatus. Et eadem non est de singulis. Et quod virtus est quae bonum facit habentem et opus eius bonum reddit. Habitus autem habitus simpliciter dicuntur virtutes quae reddunt bonum opus in actu et simpliciter faciunt bonum habentem. Primo vero habitus non simpliciter dicuntur virtutes quae non reddunt bonum opus nisi in quantum facultatem non simpliciter faciunt bonum habentem non est dicere simpliciter absolutum bonum hoc est quod sciens vel artifex. Sed dicitur bonum solum hoc quod puta bonum grammaticum aut bonum faber. Et per hoc patet quod scientia et ars non sunt virtutes dicuntur. Sed virtutes dicuntur ut patet in primo ethicorum secundum. Sed habitus quibus hoc quod dicitur virtus potest esse multis non solum perfectus hoc autem multis ab hoc omnibus ordine ad unum sicut in primo ethicorum. Scientiam sapientiam multiplicem et est artem potest esse multiplices virtutes secundum habitus quibus simpliciter dicitur virtus non potest esse nisi voluntas vel aliquid potest hoc quod mota a voluntate. Cum vero et quotiens motus omnes possunt quae aliquid sed rationales ad suos actus ut habitus et. Et vero quod bene actu agat. Et hoc quod habet bonum voluntatem unum virtutem quae facit bene agere in actu non solum in facultate. Et quod vel sit in potentia vel aliquid potest hoc quod mota a voluntate motum. Et cum a mente motum a voluntate movet sicut et assistens considerat ei assistit ad actum eo quod multum. Et non multis hoc quod habet ordinem ad voluntatem potest esse secundum virtutem simpliciter dicitur. Et hoc modo multis specialis vel non est secundum fidem. Modo autem multis ad essentiam huius sed fidei ex improvisu nullis ei credit in voluntis. Intellectus vero potest esse secundum prudentiam. Et ei prudentia